

Скиданович І. В.

*студентка 2-го курсу Івано-Франківського факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКІ ОБЄДНАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДІ: ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ

однією з основних підвалин системи міжнародного кримінального судочинства є гарантування ефективного захисту. Надання професійного захисту було б неможливим без координації діяльності адвокатів. Хоча римський статут міжнародного кримінального суду не передбачає діяльність будь-якої інстанції

щодо представництва інтересів захисту, для забезпечення рівності можливостей обвинувачення та захисту створено новий незалежний орган-Бюро громадських адвокатів для захисту. Формування цього органу було передбачене регламентом мкс від 26 травня 2004 р., але практичну діяльність він розпочав з 15 січня 2007 р., коли було обрано його керівництво.

до складу Бюро громадських адвокатів, відповідно до п.3 ст.77 регламенту мкс, може входити адвокат, який відповідає вимогам щодо його кваліфікації, які передбачені ст.22 Правил професійної діяльності мкс та п.67 регламенту мкс. Їх аналіз дозволяє виокремити низку вимог. Зокрема, захисник повинен володіти визначеною кваліфікацією у сфері міжнародного або кримінального права і судочинства, а також мати досвід роботи як судді, прокурора, адвоката чи на інших аналогічних посадах у кримінальному судочинстві більше 10 років. кандидат у захисники повинен володіти принаймні однією з робочих мов мкс (відповідно до п.2 ст.50 статуту мкс належить англійська та французька мови) і вільно нею спілкуватися. Функції захисника не може виконати особа, яка була визнана винуватою у вчиненні тяжкого чи посадового злочину, який вважається несумісним з характером посади захисника в суді.

до Бюро громадських захисників входять також помічники адвокатів, які відповідно до п.124 регламенту секретаріату мкс, повинні мати відповідний п'ятирічний досвід участі в кримінальному судочинстві або належну високу кваліфікацію в сфері міжнародного або кримінального права і судочинства. члени Бюро громадських адвокатів призначаються у відповідності до загальних положень, які регламентують найм персоналу суду. до складу відбіркової комісії, відповідно до п.143 регламенту секретаріату мкс, обов'язково входить представник юридичної професії.

до обов'язків членів Бюро громадських адвокатів як службовців мкс, відповідно до ст.1 Положення про персонал мкс, належать такі: вони повинні забезпечувати високий рівень праці, компетентності і доброчесності при виконанні своїх функцій; при виконанні службових обов'язків вони не вправі звертатися за вказівками до будь-якого уряду чи іншого стороннього до мкс суб'єкта; вони повинні розділяти принципи, втілені в римському статуті, і дотримуватися їх; вони не вправі використовувати

своє службове становище та інформацію, яка стала їм відомою при виконанні професійних обов'язків, для особистої вигоди чи вигоди третіх осіб.

Наступним важливим аспектом є аналіз завдань Бюро громадських адвокатів. можна виокремити три групи завдань: а) перша група завдань-представництво та охорона прав захисту. Бюро громадських захисників має повноваження представляти як всіх захисників-адвокатів, які здійснюють свою практику в мкс, так і кожного зокрема. особливу увагу регламент мкс акцентує на представництві та охороні прав захисту на початкових стадіях розслідування (в контексті п.2 (d) ст.56 статуту мкс та підправила

2 ст.47 Правил професійної діяльності мкс); б) друга група включає завдання, які пов'язані з забезпеченням надання правової допомоги шляхом безпосередньої участі адвокатів Бюро на досудовому розслідуванні та розгляді справи в одній з Палат мкс (Попереднього провадження, судову чи апеляційну). Зокрема, якщо прокурор вважає, що існує небезпека того, що в подальшому отримати показання свідків може виявитися неможливим, він вправі просити Палату

попереднього провадження призначити адвоката для участі у допиті свідка з метою забезпечення його права на захист. також адвокат-член Бюро громадських захисників може брати участь у розгляді справи у Палаті мкс як захисник обвинуваченого; в) до третьої групи належать завдання, які спрямовані на сприяння та допомогу адвокату та особі, яка має право на правову допомогу, шляхом проведення правових досліджень та надання рекомендацій. Бюро громадських адвокатів є ресурсним центром для захисників, де проводяться різного роду дослідження та узагальнення практики діяльності мкс, а також організовуються конференції та семінари.

окрім того, до структури адвокатських об'єднань входить і Бюро громадських адвокатів для потерпілих, оскільки потерпілі є одними з головних учасників провадження справи в міжнародному кримінальному суді. дане Бюро створене 19 вересня 2005р. Саме тому з моменту створення мкс, його статутом було передбачено можливість представництва потерпілих. Згідно регламенту мкс та регламенту секретаріату мкс, діяльність Бюро громадських адвокатів для потерпілих полягає у виконанні наступних функцій: по-перше, воно надає допомогу адвокатам-представникам, які запрошені потерпілим та які не входять до складу Бюро. За період

свої діяльності Бюро забезпечило таку допомогу більше як 30-ти адвокатам, які не входять до його складу. та надало близько 600 юридичних консультацій та роз'яснень; по-друге, Бюро громадських адвокатів для потерпілих здійснює безпосереднє представництво інтересів потерпілих за допомогою адвокатів, які входять до його складу; по-третє, будучи єдиним адвокатським об'єднанням мкс з надання правової допомоги потерпілим, Бюро громадських адвокатів для потерпілих представляє інтереси всіх адвокатів-представників мкс як перед іншими органами суду, так і перед третіми особами.

таким чином, до адвокатських об'єднань, які діють в мкс, належить Бюро громадських адвокатів для захисту та Бюро громадських адвокатів для потерпілих. вони виконують три групи функцій: 1) представницька (представляють відповідно адвокатів-захисників та адвокатів-представників, які здійснюють свою практику в мкс); 2)

забезпечення надання правової допомоги шляхом безпосередньої участі адвокатів Бюро на досудовому розслідуванні та розгляді справи в одній з Палат мкс; 3) допомога адвокату та особі, яка має право на правову допомогу, шляхом проведення правових досліджень та надання рекомендацій.